

O KOLEKCJI

i jej właścicielach

Annie i Piotrze Dmochowskich

Prezentacja kolekcji Anny i Piotra Dmochowskich – najpierw w Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie (34 obrazy), od ponad dziesięciu lat w Nowohuckim Centrum Kultury (50 obrazów, 100 rysunków i 100 zdjęć artystycznych) i równolegle w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej (25 obrazów) – jest owocem trwających ponad 42 lata zabiegów o stworzenie w Polsce wymarzonej stałej wystawy ich kolekcji prac Zdzisława Beksińskiego. Piotr Dmochowski urodził się w 1942 roku w Warszawie jako syn Antoniego, profesora biochemii na Uniwersytecie Łódzkim, oraz Teresy, pisarki katolickiej i tłumaczki czterech języków. W 1964 roku po ukończeniu czwartego roku prawa na Uniwersytecie Warszawskim wyemigrował do Francji, gdzie ukończył studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Paryskiego oraz w paryskim Instytucie Nauk Politycznych (Sciences Po). Rozpoczął karierę naukową, uzyskując tytuł Maître de conférences na Uniwersytecie Paris X. Równolegle prowadził praktykę adwokacką. Anna Dmochowska wyjechała w 1974 roku do Paryża i podjęła pracę modelki w tamtejszych domach mody.

Poza pracą zawodową największą pasją małżonków Dmochowskich stała się sztuka, a w szczególności twórczość Zdzisława Beksińskiego, którego prace

odkryli przez przypadek w roku 1976 na wystawie w łódzkim BWA. W roku 1983 zakupili od Artysty kilka obrazów, a rok później zwiążali się z nim umową, zawierającą klauzulę wyłączności, stając się na 12 lat jego marszandami. W tym czasie prezentowali obrazy Mistrza najpierw w wynajętej w Paryżu (przy ulicy Sekwany) galerię Valmay, a potem – przez siedem lat – w ich własnej Galerie Dmochowski - Musée-galerie de Beksinski. W ramach promocji Artysty wystawiali obrazy na paryskich salonach, w Instytucie Polskim w Paryżu i w Instytucie Polskim w Kolonii, w Belgii, w Niemczech i w wielu miastach francuskich. W roku 2018 w paryskim Grand Palais pokazano, w ramach Salon du Dessin et de la Peinture à l'eau, kilkadziesiąt obrazów i rysunków Beksinińskiego z kolekcji państwa Dmochowskich – polskiemu artyście, którego prace zajęły cztery obszerne sale wystawiennicze, oddano w ten sposób „Hommage” (hołd). Salon wraz z ekspozycją twórczości Beksinińskiego odwiedziło 34 tysiące osób.

Przez wiele lat państwo Dmochowscy zabiegali o stworzenie w Polsce stałej prezentacji należących do nich prac Beksińskiego. Spełnieniem owego pragnienia było nieodpłatne przyjęcie w depozyt znacznej części kolekcji najpierw przez Miejską Galerię Sztuki w Częstochowie, a obecnie przez Nowohuckie Centrum Kultury oraz przez Muzeum Archidiecezji Warszawskiej. Dwie pierwsze z tych instytucji przygotowały, dzięki wsparciu lokalnych samorządów, aranżacje wystaw i wydały albumy z reprodukcjami pokazywanych dzieł.

Piotr Dmochowski opisał swoje wieloletnie starania o spopularyzowanie sztuki Beksińskiego na Zachodzie w książce napisanej w języku francuskim pod tytułem „Notes sur la situation générale. Historique d'un échec”, a następnie przetłumaczonej przez autora na język polski i wydanej dwukrotnie pod zmienionym tytułem „Zmagania o Beksińskiego”. W latach dwutysięcznych ukazały się dwie kolejne książki Piotra Dmochowskiego służące promocji sztuki Mistrza pod tytułem „Zapiski z przedednia Apokalipsy” oraz „Strony wyjęte z dziennika kolekcjonera”. Opisane w tych książkach „zmagania” miały dla państwa Dmochowskich swój wymiar dramatyczny, gdy dwukrotnie znaleźli się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Stało się tak po pierwszej, angażującej ogromne wydatki, wystawie w Paryżu. Zaproponowali wówczas zbyt wysokie ceny, przez co nie udało się sprzedać żadnego obrazu – popadli wówczas w długi przekraczające milion franków. Podobna sytuacja miała miejsce kilka lat później, gdy zaciągnęli pożyczki na wybudowanie od podstaw galerii przy ulicy Quincampoix w Paryżu, w pobliżu Centrum Pompidou. Od klęski finansowej uratował ich duży zakup obrazów Beksińskiego przez grupę Japończyków, którzy urządzili z nich muzeum w Osace. Dziś już to muzeum nie istnieje, a obrazy wróciły do Polski.

Piotr Dmochowski przez wiele lat prowadził obfitą korespondencję ze Zdzisławem Beksińskim. Całość, podzielona na trzy tomy, trafiła po śmierci Artysty do wirtualnego muzeum dmochowskigallery.net, a następnie do archiwum promocji Beksińskiego beksinskiarchiwum.net. Wszystkie trzy tomy ukazały się również w formie papierowej, wydane przez samego

Dmochowskiego: „Beksiński-Dmochowski. Listy 1983-1995”, „Beksiński-Dmochowski. Listy 1999-2003”, „Beksiński-Dmochowski. Listy 2003-2005” (książki rozprowadzane są przez stronę internetową beks.pl).

Przerwa, jaka nastąpiła w tej korespondencji po 1995 roku, wynikała z zerwania umowy między Zdzisławem Beksińskim a jego paryskim marszandem. Główną przyczyną rozstania były kwestie finansowe – po wprowadzeniu w Polsce gospodarki rynkowej i urealnieniu kursu dolara wobec złotówki (z 650 zł na 4 zł), współpraca na dotychczasowych zasadach przestała się Artyście opłacać. Poza tym, jak można wyczytać choćby w listach, obaj panowie byli już sobą zmęczeni... Rozwiązując umowę, Beksiński był zobowiązany, zgodnie z jej zapisami, do wydania państwu Dmochowskim 50 obrazów tytułem „odszkodowania” za ich wieloletnie inwestycje. Artysta przeżył to bardzo boleśnie. W 1999 roku jednak Beksiński zaproponował – jak to ujął – „wypalenie fajki pokoju”. Od tego czasu aż do tragicznej śmierci Mistrza znów trwała ożywiona korespondencja, a Dmochowscy nadal kupowali od Beksińskiego jego obrazy, choć już bez żadnych zobowiązań z obu stron.

Małżeństwo Dmochowskich starało się wzbogacić swoją kolekcją dzieł Mistrza nie tylko przez zakup bezpośrednio u niego, ale również z innych źródeł polskich i zagranicznych. W efekcie powstał zbiór 300 prac : 100 obrazów, 100 rysunków i 100 zdjęć artystycznych. W ostatnich latach państwo Dmochowscy założyli “Fundację Anny i Piotra Dmochowskich”, której naczelnym celem jest promocja sztuki Mistrza po ich śmierci i stworzenie Muzeum Zdzisława Beksińskiego.

O randze kolekcji Anny i Piotra Dmochowskich świadczy między innymi ranking najlepiej sprzedających się obrazów współczesnych malarzy. Jeszcze na rok przed śmiercią (2004) Beksiński znajdował się na pozycji 18609 (pierwsze miejsce zajmuje najczęściej Monet lub Picasso). w roku 2009 był już notowany na pozycji 6344, w 2019 na miejscu 1089, w 2020 nazwisko Artysty pojawiło się pod numerem 727, a w roku 2021 – 316. W 2025 roku zajął pozycję 391 (źródło: Art Price).